

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

05 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Cegan Igor cu inculpatul împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

Petcu Ghenadie x, născut la x, originar din r-nul x, domiciliat în mun. Chișinău, str. x.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 25.11.2016 – 12.11.2018;

instanța de apel: 08.12.2018 – 09.04.2019;

instanța de recurs ordinar: 23.07.2019 – 05.05.2020.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 noiembrie 2020, Petcu Ghenadie a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și stabilită pedeapsă penală sub formă de 2 (doi) ani închisoare.

În conformitate art. 90 Cod penal i-a fost suspendată condiționat executarea pedepsei stabilite lui Petcu Ghenadie pe o perioadă de probațiune de 1 (un) an, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Acțiunea civilă înaintată de către Buțcu Ion a fost admisă parțial, în rest acțiunea în partea reparării prejudiciului moral a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, instanța de fond a constatat că Petcu Ghenadie, la data de 19.05.2016, aproximativ la ora 11:00, aflându-se în curtea blocului de locuit de pe str. Trandafirilor 31/7, mun. Chișinău, din intenții huliganice, încâlcind grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate și manifestând o obraznicie deosebită, fără careva motiv întemeiat, a aplicat

violență asupra cet. Buțcu Ion, manifestată prin lovituri cu pumnii în față, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2128/D din 15.08.2016 hemoragie totală în sclera ochiului drept, echimoze la nivelul feței, fractură marginală a coroanei dintelui IV pe maxilă pe stânga, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Astfel, Petcu Ghenadie prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal și anume huliganism, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică însoțite de aplicarea violenței, acțiuni care se deosebesc printr-un cinism și obraznicie deosebită.

3. Nefiind de acord cu soluția adoptată de prima instanță, au declarat apel:

- *procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Botanica, Guțu Aurelia*, prin care a solicitat casarea sentinței în partea individualizării pedepsei penale, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi decizii prin care Petcu Ghenadie să fie condamnat conform art. 287 alin. (1) Cod penal la o pedeapsa de închisoare pe un termen de 2 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciarul de tip semiînchis. De încasat de la inculpatul Petcu Ghenadie cheltuieli judiciare în sumă de 57 lei.

- *avocatul Cecan Igor în numele inculpatului Petcu Ghenadie*, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, să fie admisă plângerea depusă de Petcu Ghenadie.

3.1 În motivarea cererii de apel *procurorul* a invocat că:

- prima instanță nu a ținut cont de prevederile art.7, 61, 75 Cod penal;
- consideră că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului, neîntemeiat nu a luat în considerație că pedeapsa penală are drept scop corectarea și reeducarea vinovatului în spiritul executării stricte a legii, prevenirea de săvârșirea de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, reieșind din caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de persoana inculpatului;

- infracțiunea de huliganism, prezintă un pericol sporit pentru societate și pedeapsa penală pentru astfel de categorii de infracțiuni trebuie să fie nu numai legală, în sensul respectării cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie justă, adică să fie respectat criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunilor și vinovăția autorului;

- la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, instanța de judecată nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, că anterior a fost atras la răspunderea penală, circumstanțele atenuante și agravante, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului;

- prima instanță la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație faptul, că în privința inculpatului prin sentința judecătoreiei Botanica, mun. Chișinău din 27.04.2016 au fost aplicate prevederile art. 90 Cod penal, însă acesta din nou a comis infracțiunea;

- în ambele cazuri cet. Petcu Ghenadie este acuzat în comiterea faptelor, legate cu aplicarea violenței fizice față de alte persoane, consideră, că aplicarea încă odată art. 90 Cod penal în privința acestuia nu va avea un efect educativ;

- consideră că pedeapsa stabilită nu va atinge scopul nici pentru reeducarea inculpatului, nici nu va avea un efect pozitiv în societate din cauză, că este prea blândă;

3.2 În motivarea apelului *avocatul Cecan Igor în numele inculpatului Petcu Ghenadie* a invocat că:

- soluția adoptată, în raport cu circumstanțele de fapt și de drept, intră în contradicție cu circumstanțele constatate, iar probelor acumulate a fost dată apreciere denaturată, din care cauză sentința este una ilegală, și urmează a fi casată, cu pronunțarea unei sentințe de achitare, din lipsa în acțiunile acestora a componentei de infracțiune;

- prima instanță nu a combătut nici într-un mod obiecțiile aduse de către apărare asupra probelor acuzării lăsându-le absolut fără nici o apreciere;

- faptul lovirii pe Pîrțu Olga de către Petcu Ghenadie a fost combătut prin Raportul de constatare medico-legală nr. 2287 din 20 mai 2016 prin care a fost examinată Pîrțu Olga, iar în concluzie expertii au constatat că careva leziuni corporale vizibile nu au fost depistate. Acest raport a fost prezentat de apărare în calitate de probă a apărării asupra căruia instanța de fond nici nu s-a expus și nici nu a amintit de el în sentința contestată;

- nu este clar cum după două lovituri în spate, în mod intenționat și direct, cu statura și pumnul lui Petcu Ghenadie, în rezultatul examinării medico legale în ziua imediat următoare la Pîrțu Olga nu au fost depistate absolut nici un semn vizibil de leziune corporală, necătând la faptul că aceasta declară în cadrul cercetării judecătorești că la ea au fost depistate umflături, roșeață și dureri la spate. Consideră că aceste divergențe precum și combaterea poziției martorului acuzării, precum și demonstrarea că

acesta a depus declarații care nu corespund adevărului au fost lăsate fără examinare de către prima instanță;

- necătând la data indicată în Raportul de expertiză medico-legală nr. 2128/D început la 09.08.2016 și finisat la 15.08.2016 și confirmarea expertului Buga Marin că leziunile corporale depistate la Buțcu Ion au fost cauzate la 20.05.2016, prima instanță constată cu certitudine că anume în baza acestui Raport, și declarațiile martorilor Petcu Ghenadie la data de 19.05.2016 a săvârșit infracțiunea ce i se incriminează;

Totodată au fost aduse critici pe marginea procesului de urmărire penală și aprecierea instanței vi-a-vis de constatarea faptei incriminate lui Petcu Ghenadie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 09 aprilie 2019, apelurile procurorului și a avocatului în numele inculpatului Petcu Ghenadie au fost respinse ca nefondate, menținută sentința Judecătoriai Chișinău (sediul Central) din 12.11.2018, fără modificări.

4.1 În motivarea deciziei instanța de apel a menționat că, în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept, cât și a argumentelor apelanților, a ajuns la concluzia că lipsesc careva dubii sau bănuieli care ar putea pune la îndoială vinovăția inculpatului Petcu Ghenadie, în comiterea faptelor incriminate, astfel că la acest capitol se rețin drept declarative argumentele atât ale inculpatei, cât și ale apărătorului acestuia cu referire la faptul că învinuirea este formală și nu este confirmată prin probe.

Audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de prima instanță și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, instanța de apel a conchis că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatului Petcu Ghenadie, just încadrându-le în dispoziția art. 287 alin.(1) Cod penal, - *Huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

Cu referire la motivele invocate, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului Petcu Ghenadie, aceasta urma să fie achitată de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale.

Instanța de apel a considerat că afirmațiile avocatului în numele inculpatului Petcu Ghenadie reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, prima instanță corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatul Petcu Ghenadie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatei în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

Instanța de apel, analizând declarațiile părții vătămate, martorilor a considerat că acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată. În context nu a constatat existența vreunui temei pentru a da o nouă apreciere probelor, fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Instanța de apel a reținut că declarațiile inculpatului Petcu Ghenadie privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor nominalizat supra și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii.

Instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului Petcu Ghenadie în comiterea infracțiunii incriminate este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate mai sus, ce coroborează între ele iar careva divergențe între declarațiile martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu au fost reținute.

Analizând temeiul invocat în apelul declarat de avocatul în numele inculpatului Petcu Ghenadie, și anume nerecunoașterea vinovăției, prin prisma art.66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, instanța de apel a constatat că acesta nu și-a găsit confirmare, lipsind temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea constatării vinovăției inculpatului Petcu Ghenadie în comiterea infracțiunii.

Instanța de apel a considerat că prima instanță just și-a întemeiat sentința în baza declarațiilor părții vătămate, a martorilor și probelor scrise cercetate în ședința de judecată, iar prin analiza lor cu certitudine se dovedește vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, iar acuzațiile sunt bine justificate standardului de dovadă „în afara dubiilor rezonabile”, la această concluzia ajunge instanța de apel din analiza probelor pertinente și concludente, utile administrate în ședința de judecată care r au fost combătute de către partea apărării, astfel de dovadă rezultă din existența deducerilor suficient de puternice, clare și concordante sau a similelor prezumției de fapt necombătute, care poate fi hiat în considerație de comportamentul părților când sunt obținute dovezile respective.

Instanța de apel a menționat, din conținutul apelului avocatului în numele inculpatului Petcu Ghenadie, rezultă că autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea acestuia, considerând că lipsesc probe care ar confirma vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii imputate, solicitând să fie achitat, pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

La acest capitol instanța de apel a menționat că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Instanța de apel a constatat că, prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, succesorul părții vătămate, martorii, a cercetat materialele administrate de organul de urmărire penală, pe zare le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită integral.

Instanța de apel, respectând prevederile art.414 Cod de procedură penală, a supus unei verificări minuțioase toate probele administrate în cauză, le-a dat o apreciere justă, din punct de vedere al pertinentei și concludenței, și a conchis asupra temeiniciei soluției pronunțate de prima instanță privind vinovăția lui Petcu Ghenadie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a făcut o descriere amănunțită a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(1) Cod

penal (*obiectul juridic special, obiectul juridic special, obiectul material, latura obiectivă, latura subiectivă, motivele huliganice*), și lea raportat la speța dedusă judecății.

Instanța de apel a respins alegația apărării precum că în urma conflictului, părții vătămate nu i-au fost cauzate careva vătămări, precum că nu este întrunită latura obiectivă a infracțiunii de huliganism, și a menționat că, în sensul art. 287 Cod penal, prin „violență” se are în vedere violența soldată fie cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății fie cu leziuni corporale care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată și stabilă a capacității de muncă.

În speța examinată instanța de apel a reținut *latura obiectivă* a infracțiunii determinate în acțiunile inculpatului Petcu Ghenadie, care indubitabil s-a manifestat prin acțiuni concrete și anume Petcu Ghenadie, la data de 19.05.2016, aproximativ la ora 11:00, aflându-se în curtea blocului de locuit de pe str. Trandafirilor 31/7, mun. Chișinău, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate și manifestând o obraznicie deosebită, fără careva motiv întemeiat, a aplicat violență asupra cet. Buțcu Ion, manifestată prin lovituri cu pumnii în față, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2128/D din 15.08.2016 hemoragie totală în sclera ochiului drept, echimoze la nivelul feței, fractură marginală a coroanei dintelui IV pe maxilă pe stingă, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Instanța de apel a reținut că declarațiile inculpatului Petcu Ghenadie privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale încriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate Buțcu Ion date în ședința primei instanțe, a martorului Silva Oleg.

Instanța de apel a accentuat, că a avut loc o încălcare grosolană a ordinii publice care exprimă o vădită lipsă de respect față de societate manifestată prin acțiuni intenționate ale inculpatului Petcu Ghenadie ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care au fost încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către inculpată, prin necuviință, neobrăzare, comportament batjocoritor față de partea vătămată.

Instanța de apel a stabilit că incidentul a avut loc într-un loc public, și anume aflându-se în curtea blocului de locuit de pe str. Trandafirilor 31/7,

mun. Chișinău, astfel fiind încălcată grosolan ordinea publică și având loc o vădită lipsă de respect, față de partea vătămată Buțcu Ion și alte persoane, reieșind din declarațiile părții vătămate, precum și a depozițiilor martorilor date în ședința de judecată.

Instanța de apel a apreciat poziția de nerecunoaștere a vinovăției de către inculpată drept o poziție de apărare a acesteia luată cu scopul de a evita răspunderea penală pentru fapta comisă și care nu poate constitui un motiv de adoptare a unei sentințe de achitare în privința acesteia.

Instanța de apel a considerat depozițiile inculpatului Petcu Ghenadie ca o metodă de a-și ușura situația, versiunea inculpatului nefiind obiectivă și neavând acoperire probatorie, fiind dezbătută integral prin depozițiile părții vătămate și a martorilor.

Cu referire la argumentul invocat de partea apărării precum că declarațiile părții vătămate urmează a fi apreciate critic, instanța de apel l-a respins ca nefondat, întrucât declarațiile acesteia nu poartă un caracter contradictoriu, pe parcursul examinării cauzei permanent a dat același declarații, care nu sunt dubioase, coroborează cu declarațiile martorilor și probele scrise cercetate.

Instanța de apel în concluzie a menționat că, în sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în apelul avocatului în numele inculpatului Petcu Ghenadie, privind calificarea acțiunilor inculpatului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Buțcu Ion, martorului Sliva Oleg; declarațiile martorului Pîrțu Olga declarațiile martorului Vizitiu Igor; raportul de expertiză medico - legală 2128/D2345678 din 15.08.2016, conform căror inculpatul a aplicat violență asupra cet. Buțcu Ion, manifestată prin lovituri cu pumnii în față, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, a indicat clar și fără echivoc motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând elocvent prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii revăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal, ca *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă*

grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Instanța de apel a menționat, că în acțiunile inculpatului sunt prezente semnele constitutive ale infracțiunii imputate, iar nerecunoașterea vinovăției de către Petcu Ghenadie în comiterea infracțiunilor încriminate, nu poate servi temei de achitare, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii nominalizate și este apreciată de către instanța drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul apelantului avocatului în numele inculpatului Petcu Ghenadie, precum că acesta a acționat în stare de legitimă apărare, deoarece la dispozițiile art.35 al Codului penal sunt prevăzute cauzele care înlătură caracterul penal al faptei, printre acestea regăsindu-se și legitima apărare, temei pentru instituirea ultimei, servind atât lipsa caracterului prejudiciabil, fapta prezentându-se ca o activitate social-utilă, cât și lipsa de vinovăție, căci făptuitorul nu acționează cu voință liberă, ci constrâns de necesitatea apărării valorilor sociale amenințate grav prin atac periculos.

Totodată, făcând trimitere la art. art.36 alin.(2) Cod penal, instanța de apel a menționat că o altă condiție implicită a apărării legitime perfecte impune proporționalitatea apărării în raport cu gravitatea pericolului și cu împrejurările în care s-a produs atacul ori în condițiile în care s-au depășit limitele acestei proporționalități, respectiv, a reținut argumentul invocat de apărare (adică legitima apărare nu mai are un caracter perfect), ca fiind invocat în apel fără a fi confirmată prin probe veridice.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul apelantului avocatului în numele inculpatului Petcu Ghenadie, cu referire la admiterea plângerii depuse de Petcu Ghenadie, de a anula ordonanța procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău, Cebotari Denis din 02.11.2016 prin care Petcu Ghenadie a fost pus sub învinuire în cauza penală nr. 2016421647, a anula ordonanța Procurorului Șef Procuraturii sect. Botanica, Marcel Cimbir din 16.11.2016 privind respingerea plângerii ca neîntemeiate cu menținerea ordonanței de punere sub învinuire din 02.11.2016 cu dispunerea încetării procesului penal pornit în privința lui Petcu Ghenadie.

Argumentul avocatului prin care a reiterat depășirea termenului de menținere a lui Petcu Ghenadie în calitate de bănuț stabilit la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod procedură penală, invocând că el a fost recunoscut în calitate

de bănuit prin ordonanța din 03.08.2016, iar ulterior el a fost pus sub învinuire prin ordonanța din 02.11.2016, însă el consideră că ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă la data de 10.11.2016 și nu la data de 02.11.2016 cum a indicat procurorul, deoarece el nu a fost citat pentru data de 02.11.2016 pentru a se prezenta și a îi fi adusă la cunoștință ordonanța în cauză nu a fost dispusă aducerea silită, a sa și respectiv nu a fost anunțat în căutare, motiv din care consideră că procurorul prin ordonanța din 02.11.2016 a mușamalizat omiterea termenului de menținere a sa în calitate de bănuit, instanța de apel a remarcat că alegațiile apărătorului la acest capitol sunt formale, convenționale și neconvingătoare, făcând trimitere la dispozițiile art. 63 și 64 Cod de procedură penală, precum și la hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală.

Instanța de apel a reținut că pretinsa încălcare a termenului de trei luni odată cu pornirea urmăririi penale la data de 14.07.2016, iar înaintarea acuzări a avut loc la data de 02.11.2016, nefondată și contradictorie stării de drept, atâta timp cât pornirea urmăririi penale este actul, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit și punerea persoanei sub învinuire sunt acte procedurale și sunt niște procedee legate de desfășurare normală a urmăririi penale și prin sine însăși, pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuit, punerea persoanei sub învinuire, nu afectează drepturile sau libertățile constituționale. Acestea fiind măsuri procesuale prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura măsuri eficiente de luptă cu criminalitatea, și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării acțiunilor menționate.

Cu referire la solicitarea procurorului privind aplicarea unei pedepse mai aspre în privința lui Petcu Ghenadie, instanța de apel a reținut că din conținutul apelului se constată că se invocă ca temei de casare sentinței este individualizarea incorectă a pedepsei de către prima instanță.

Instanța de apel constatat că apelantul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului, însă hotărârea instanței de fond este criticată în partea stabilirii pedepsei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, care se consideră a fi una prea blândă reieșind din personalitatea inculpatului Petcu Ghenadie.

La capitolul numirii pedepsei inculpatului Petcu Ghenadie, instanța de apel a considerat concluzia primei instanțe corespunzătoare stării de

drept și întemeiată di punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale. La adoptarea sentinței, individualizând pedeapsa, prima instanță a respectat prevederile art. 96, art. 385 alin. (1) și art. 394 alin. (1 și alin. (2) Cod procedură penală.

Instanța de apel a reținut că prima instanță a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, la locul de muncă, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate.

Cu referire la acțiunea civilă, instanța de apel a menționat că, prima instanță făcând referire atât la prevederile art.219, 225 Cod de procedură penală, cât și la prevederile art. 1422, 1423 alin.(1) Cod civil, și luând în considerație că părții vătămate i-a fost cauzată vătămare corporală medie, fapt ce provoacă în mod inevitabil disconfort și suferințe psihice, de durerile, de situația materială a părții vătămate și a inculpaților, nivelul de trai al populației (mărimea pensiilor și salariilor), a conchis corect că în beneficiul părții vătămate urmează a fi încasat de la inculpat suma de 4 580 (patru mii cinci sute optzeci lei) lei cu titlu de prejudiciul material cauzat prin infracțiune, suma de 5 000 (cinci mii lei) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și a sumei de 10000 (zece mii lei) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, sumă ce este în opinia instanței de apel este echitabilă, în coraport cu cea solicitată de partea vătămată, care este una exagerată.

Cu referire la cerința acuzatorului de stat privind încasarea din contul inculpatului Petcu Ghenadie a cheltuielilor de judecată în bugetul de stat instanța de apel a respins apelul și a apreciat corectitudinea constatărilor primei instanțe, care conducându-se de prevederile legale, just a reținut că recuperarea cheltuielilor de judecată, în speță, nu poate fi pusă în sarcina inculpatului.

5. Decizia instanței de apel din 09 aprilie 2019, a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Cecan Igor cu inculpatul Petcu Ghenadie, prin care invocând indecența pct. 6, alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, au solicitat casarea deciziei, dispunerea încetării procesului penal pornit în privința lui Petcu Ghenadie.

5.1 În motivarea recurs ordinar de către avocatul Cecan Igor cu inculpatul Petcu Ghenadie, au expus propria apreciere a probatorului, totodată au indicat următoarele aspecte:

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivele pe care își întemeiază soluția sunt expuse neclar;

- instanța de apel nu s-a expus asupra relațiilor ostile dintre Buțcu Ion și Petcu Ghenadie până la data conflictului;

- atât prima instanță cât și instanța de apel nu s-a expus asupra admisibilității probelor precum și asupra nulității probelor, cum a fost solicitat de către apărare;

- instanța de apel nu s-a expus asupra dății săvârșirii infracțiunii indicate în actul de învinuire și data pretinselor cauzări a vătămărilor;

- consideră că au rămas fără apreciere raportul de constatare medico-legală nr. 2287 din 20 mai 2016, încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul central din 21.04.2018, decizia Curții de apel Chișinău din 17.05.2018, raportul de expertiză extrajudiciară nr. 2840/D din 04.01.2018, scrisoarea nr. 21035 din 30.10.2017 IP Botanica, depozițiile martorului Vizitiu Igor, depozițiile martorului Gațmanuc Ion, depozițiile expertului Buga Marin, Depozițiile martorului Negrescu Evghenii, contestația depusă de Petcu Ghenadie asupra ordonanței de punere sub învinuire adresată Procurorului General înregistrată la Procuratura Generală sub nr. 6329 la 15.11.2016, ordonanța din 16.11.2016 a procurorului șef a Procuraturii Botanica, Marcel Cimbir, totodată a făcut o apreciere proprie asupra circumstanțelor cauzei.

6. *Referință* asupra recursului ordinar declarat de către avocatul Cecan Igor cu inculpatul Petcu Ghenadie, a depus procurorul prin care a solicitat respingerea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit, conchide că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să-l respingă ca inadmisibil în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului se desprind criticele exprimate prin dezacordul cu aprecierea probelor acuzării, a probelor apărării și stabilirii vinovăției inculpatului Petcu Ghenadie în comiterea infracțiunii imputate,

precum și afirmațiile recurenților precum că, în viziunea lor, decizia atacată nu conține motivarea suficientă a soluției adoptate.

Astfel, instanța de recurs ordinar va supune verificării decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivele pe care își întemeiază soluția sunt expuse neclar.*

Reieșind din această normă, Colegiul penal lărgit menționează că argumentele invocate au un conținut doar declarativ, expus printr-o analiză subiectivă, deoarece în urma examinării materialelor cauzei a conținutului sentinței primei instanțe cât și conținutul deciziei instanței de apel, se constată că prima instanță în sentință (f.d. 85-99 vol. II) și-a motivat soluția privind stabilirea în acțiunile inculpatului Petcu Ghenadie a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal, ca *huliganismul, adică acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

În context, Colegiul penal lărgit, analizând decizia instanței de apel prin prisma temeiului de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, constată, că asemenea erori nu se confirmă în speță, dat fiind faptul, că și instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar decizia contestată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Conform prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Prin prisma criticelor invocate în recurs, Colegiul penal lărgit reține că acestea se referă în mare parte doar la chestiunea de apreciere a probelor fiind expusă versiunea proprie cum ar fi trebuit să fie apreciate de către instanțele ierarhic inferioare.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs ordinar reiterează, că motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și astfel nu pot fi considerate ca motiv sub aspectul casării ca fiind ilegală a hotărârii contestate, deoarece instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

În sensul expus, Colegiul penal lărgit atestă, că la soluționarea cauzei instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 99-101, 414 Cod de procedură penală, a cercetat probele sub toate aspectele, (*pct. 14 din decizia recurată, f.d.192-202, vol. II*), verificându-le și apreciindu-le prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, astfel întemeiat ajungând la concluzia privind recunoașterea vinovăției inculpatului Petcu Ghenadie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal.

În aceste circumstanțe instanța de apel întemeiat a ajuns la concluzia, că învinuirea înaintată lui Petcu Ghenadie nu este bazată pe presupuneri, iar prin prisma administrate și aprecierii probelor de instanțele de judecată în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și coroborării lor, a stabilit prezența în acțiunile inculpatului elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, reieșind din fapta constatată, conform căreia, Petcu Ghenadie la data de 19.05.2016, aproximativ la ora 11:00, aflându-se în curtea blocului de locuit de pe str. Trandafirilor 31/7, mun. Chișinău, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate și manifestând o obrăznicie deosebită, fără careva motiv întemeiat, a aplicat violență asupra cet. Buțcu Ion, manifestată prin lovituri cu pumnii în față, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2128/D din 15.08.2016 hemoragie totală în sclera ochiului drept, echimoze la nivelul feței, fractură marginală a coroanei dintelui IV pe maxilă pe stângă, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate a condiționat dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară.

Prin urmare, instanța de apel și motivat concluziile privind vinovăția inculpatului Petcu Ghenadie în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287

alin. (1) Cod penal, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor. (pct.14, 16, 17 din decizia recurată).

De asemenea, cu referire la faptul că *atât prima instanță cât și instanța de apel nu s-a expus asupra admisibilității probelor precum și asupra nulității probelor, cum a fost solicitat de către apărare, faptul că instanța de apel nu s-a expus asupra dății săvârșirii infracțiunii indicate în actul de învinuire și data pretinselor cauzări a vătămărilor și că au rămas fără apreciere făcând trimitere unele probe*, Colegiul penal lărgit menționează că, decizia recurată a fost motivată plenar și structurată în baza materialelor cauzei prin prisma legislației pertinente, inclusiv cuprinzând o motivare argumentată și la aceste aspecte (pct. 15,23,24,25,27,28 din decizia contestată).

Astfel, Colegiul penal lărgit concluzionează că, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, consecvent conținând o expunere amplă a circumstanțelor stabilite, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare corespunzătoare rigorilor și exigențelor cuprinse în art. 6 CEDO.

Or, analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel la judecarea apelului, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în **pct. 4.1** din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs România* din 16 februarie 2010, statuează că art. 6 §1 din CtEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (hotărârea *Van de Hurk vs Olanda*, din 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În concluzie, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune și respingerea, ca inadmisibil a recursului ordinar declarat de către avocatul Cecan Igor cu inculpatul.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Cegan Igor cu inculpatul, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui *Petcu Ghenadie xxx*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 06 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

O P I N I E S E P A R A T Ă

05 mai 2020

mun. Chișinău

în conformitate cu prevederile art. 339 alin. (7), 340 alin. (3) Cod de procedură penală, în cauza **Petcu Ghenadie**.

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12 noiembrie 2020, Petcu Ghenadie a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de 2 (doi) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, iar în conformitate art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probațiune de 1 (un) an.

2. Nefiind de acord cu soluție emisă, procurorul și avocatul Cecan Igor în numele inculpatului Petcu Ghenadie, au atacat-o cu apeluri.

Avocatul, a solicitat casarea integrală a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care ***a admite plângerea depusă de Petcu Ghenadie cu anularea ordonanței procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău, Cebotari Denis din 02.11.2016 prin care Petcu Ghenadie a fost pus sub învinuire în c.p. 2016421647, a anula ordonanța Procurorului Șef a Procuraturii sect. Botanica, Marcel Cimbir din 16.11.2016 privind respingerea plângerii ca neîntemeiate***, cu dispunerea încetării procesului penal pornit în privința lui Petcu Ghenadie, sau Petcu Ghenadie să fie achitat conformitate cu prevederile art. 390 alin. (1) pct. 1) și 3) Cod de procedură penală.

În sensul plângerii depuse de Petcu Ghenadie, avocatul în apelul său a prezentat o motivare desfășurată expusă la filele dosarului de la 113 verso până la 117 verso, volumul 2 al respectivei cauze penale.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, apelurile procurorului și a avocatului în numele inculpatului Petcu Ghenadie au fost respinse ca nefondate, menținută sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 12.11.2018, fără modificări.

4. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 mai 2020, a fost respins ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Cecan Igor cu inculpatul, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui Petcu Ghenadie x.

5. Prin prezenta, deși am semnat decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, îmi exprim dezacordul cu hotărârea majorității judecătorilor privind menținerea deciziei atacate și invoc următoarele argumente.

Deși în partea descriptivă a deciziei sale, instanța de apel a notat argumentele apelului avocatului, iar la pct. 28 din decizia sa, a oferit careva

aprecieri asupra legalității ordonanțelor de recunoaștere în calitate de bănuț și învinuit a lui Petcu Ghenadie în respectiva cauză penală, în opinia mea instanța de apel a neglijat procedura legală de examinare a respectivei plângeri.

Potrivit materialelor cauzei, conform scrisorii nr. 11-12908 din 23 noiembrie 2016, cauza penală nr. 2016421647 de învinuire a lui Petcu Ghenadie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, a fost expediată în adresa Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău pentru judecare conform competenței.

La data de 25 noiembrie 2016, Petcu Ghenadie în ordinea prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, a depus în adresa judecătorului de instrucție a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, o plângere prin împotriva ordonanței procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău, Cebotari Denis din 02.11.2016 prin care Petcu Ghenadie a fost pus sub învinuire în c.p. 2016421647, și ordonanței Procurorului Șef a Procuraturii sect. Botanica, Marcel Cimbir din 16.11.2016 privind respingerea plângerii ca neîntemeiate.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 06 decembrie 2016, judecătorul Damaschin Constantin, investit cu atribuții de judecare în calitate de judecător de instrucție, și-a declinat competența de a examina plângerea lui Petcu Ghenadie în favoarea judecătorului de drept comun, Galușceac Eduard, în procedura căruia se afla judecarea în fond a cauzei penale în privința lui Petcu Ghenadie.

În circumstanțele respective, atest faptul că **din data de 25 noiembrie 2016, și până în prezent 05 mai 2020, plângerea lui Petcu Ghenadie înaintată în ordinea prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, nu a fost examinată** în fond conform prevederilor legii procesual penale, fapt care în opinia mea poate afecta drepturile lui Petcu Ghenadie prin prisma prevederilor art. 2 Cod de procedură penală, art. 6 (dreptul al un proces echitabil) CEDO și art. 2 a protocolului nr. 7 (dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală) la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În procesul verbal a ședinței de judecată din prima instanță nu se conțin înscrisuri cu privire la faptul că instanța a acordat posibilitate părților de a se expune asupra respectivei cererii, cu examinarea separată a acesteia și emiterea unei încheieri așa cu reglementează prevederile art. 313 alin. (5) și (6) Cod de procedură penală.

Totodată nici în dispozitivul sentinței, instanța nu s-a expus asupra respectivei plângeri, iar, instanța de apel deși a fost sesizată inclusiv prin apelul părții apărării care a invocat în recurs respectiva problemă, nu a acordat apreciere prin prisma normelor legii procesual penale a respectivei erori, menținând-o.

În acest sens consider oportun de a menționa jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la art. 6 din Convenție, potrivit căroră orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în

mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Garanțiile oferite de art. 6 se aplică, în principiu, recursului în casație și procedurilor constituționale [*Gast și Popp împotriva Germaniei, pct. 65-66; Caldas Ramirez de Arrellano împotriva Spaniei (dec.)*] atunci când aceste instanțe reprezintă o etapă ulterioară a procedurii penale corespunzătoare și atunci când rezultatele lor pot fi decisive pentru persoanele condamnate. Dreptul de acces la o instanță nu este un drept absolut, nici în materie penală, nici în materie civilă. El se pretează la limitări implicite. Totuși, aceste limitări nu-i pot restrânge exercitarea într-o asemenea manieră sau până la un punct încât să fie afectat în însăși esența sa. Limitările trebuie să aibă un scop legitim și este necesar să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat.

Deși dreptul de a exercita o cale de atac poate fi supus unor cerințe legale, instanțele trebuie, în aplicarea normelor de procedură, să evite un formalism excesiv care ar putea afecta echitatea procedurii (*Walchli împotriva Franței, pct. 29*). În fapt, o aplicare deosebit de riguroasă a unei norme de procedură afectează dreptul de acces la o instanță în însăși esența sa (*Labergere împotriva Franței, pct. 23*), având în special în vedere importanța căii de atac și miza acesteia pentru un reclamant.

Prin urmare, ignorarea erorii enunțate ar însemna nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, fapt care atrage după sine încălcarea dreptului inculpatului Petcu Ghenadie la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Soluția instanței de recurs ordinar de a menține decizia instanței de apel este neîntemeiată, întrucât eroarea evidențiată afectează respectivul proces penal, iar cauza urma să fi remisă la rejudecare în instanța de apel.

Judecător

Toma Nadejda

